

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 22. Quæ pœnæ statuæ Clericis exercentibus officium macellariorum vel tabernariorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

sed solum quamdiu Clerici negotiatoris delictum durat. Comirul. loc. c. Molin. loc. c. d. 342. concl. 1. n. 3. Barbof. cit. a. 4. Pith. num. 29. cum Gl. fin. in cit. c. fin. Arg. ejusdem c. dum ibi dicitur: *Dum* (hoc est, quamdiu) *his se implicant*. Dicitur quartò: *amittant ipso facto*. Nam ipso facto, ut loquitur textus cit. c. fin. abjecerit privilegium clericale. Licet enim clericus verbo renunciare huic privilegio nequeat, potest tamen id facto suo, dum illud tale est, ut reddat committentem illud eo indignum, & propter quod jura privant eum. Dicitur quintò: *quò ad facultates & bona sua*: hoc est, patrimonialia, & quæ ex redditibus suorum beneficiorum collegerunt (quæ bona clericorum aliàs bona minùs quam bona Ecclesiæ sunt exempta à Magistratùs sæcularis jurisdictione, exactionibus, tributis & vectigalibus. Pith. num. 29. cum Abb. cit. num. 4. & communi DD.) non autem quò ad bona, quæ sunt & remanent Ecclesiæ; cum delictum personæ non debeat redundare in detrimentum Ecclesiæ juxta. Reg. 76 Gl. fin. in c. fin. h. t. Barbof. ibid. num. 4. Pith. l. c. Unde, ut idem, si clericus negotiationem exerceat ex bonis Ecclesiæ. V. g. Prælati ex bonis monasterii, locum non habebit hæc amissio privilegii. Quamvis quò ad hoc in praxi observari contrarium, ita ut administratores talium bonorum quoque solvere teneantur vectigal &c. dum negotiatio est lucrosa putet. Laym. th. mor. l. 4. tr. 9. c. 6. num. 9. in fine. Colligitur quoque ex dictis verbis, quòd clerici illicitam exercentes negotiationem, ex inde non amittant privilegium clericale; neque canonis, neque fori quò ad personas suas; eò quòd, cum hæc lex sit pœnalis, extendi non debeat à facultatibus clericorum ad personas eorum, Suar. de cons. d. 22. f. 2. Pith. num. 28. Reiffenst. num. 139. Unde etiam, ut idem, si in negotiatione delinquant, utendo V. g. falsa mensura, non poterunt à Judice sæculari, sed à solo suo Judice ecclesiastico puniri. Pro quo citat Gl. in cit. c. fin. v. *tertiò*. (ubi tamen ea de hoc postremo nihil, sed solum, quòd non amittant privilegium canonis.) Abb. *ibidem* num. 7. citi tamen contradicere videtur Barbof. in cit. c. fin. num. 2. dum ait, posse illos puniri à Judice laico in rebus negotiationis, sed non ad pœnam corporalem. Pro quo inter alios citat Carol. de Grassi, de effectib. cler. eff. 1. num. 845. ubi is, quòd puniri possunt in concernentibus negotiationem (qualiter negotiationem concernit, uti in ea falsa mensura; vel etiam moneta falsa) non in reliquis, intellige, delictis eam non concernentibus, non possunt tamen etiam ratione delictorum procedere cum illis ad pœnam corporalem. Dicitur sextò: statutis & consuetudinibus patriæ subjacent, quò ad solvendas gabellas, contributiones, tributa non secùs ac non clerici seu laici. Delb. l. c. num. 4. Pith. h. t. num. 28. Si quidem dum clerici negotiationibus & lucris sæcularium hominum propriis inhiant, æquum est, ut etiam eorum onera sentiant. Pith. l. c. An verò clericus negotiator cogi possit à sæculari Judice ad solvendas gabellas, tributa, vectigalia, non ita conveniunt. AA. Affirmativam, nimirum posse eos ad hoc cogi à Judice sæculari, non quidem capiendò personas, sed res; eò quòd in his, quæ causà negotiationis defert, reputetur, non ut ecclesiasticus, sed ut laicus, tenent plures apud

Sanch. cons. mor. l. 2. c. 4. du. 52. n. 1. & sic hanc sententiam de consuetudine servari in Gallia testantur apud eundem Triaquel. Aufser, videturque hæc sententia conformior dictis paulò ante ex Barbof. Si enim in rebus negotiationis puniri possunt à Judice laico, videntur multò magis ab eo cogi posse ad solvenda ex iis, quæ debent. Contrariam tamen tenet Sanch. l. c. eò quòd in jure tantum dicatur, teneri eum solvere gabellas ut tenentur laici. Ubi etiam addit citatis pro hoc aliis, quòd si sit quæstio, an ea res sint clerici, an causà negotiationis deferantur, de hoc cognoscere debeat Juxta ecclesiasticus, & quòd manente dubio, an merces causà negotiationis deferantur, standum juramento clerici. Dicitur denique: non sint defendendi ab Ecclesia, & peccant in Ecclesiam, frustra invocant auxilium illius ad defendendum privilegium. c. cum contingit. de sentent. excom. siquidem frustra implorat auxilium legis, qui committit in legem. c. quia. de usuris. Gl. in cit. c. fin. v. cum facto.

Quæst. 21. An etiam clerici initiati tantum primà tonsurâ & ordinibus minoribus ob negotiationem amittant privilegium fori?

R Esp. Non convenire in hoc AA. Affirmant namque Clarus. pr. crim. §. fin. q. 36. n. 12. & plures alii apud Sanch. de matrim. l. 7. d. 46. num. 25. & Barbof. de potest. Episc. p. 2. alleg. 12. num. 30. eò quòd non sit, ut clericus fruatur privilegio statùs, quem offendit, & in cujus opprobrium cedit. Negant è contra, ac præcipue de clericis conjugatis. Sylv. v. clericus. 3. q. 3. Sanch. l. c. num. 26. Barbof. cit. n. 30. Suar. de immunit. Eccl. l. 4. c. 28. num. 9. Delb. p. 1. c. 4. du. 2. num. 12. eò quòd, cum è statu clericis conjugati negotiatio quædam decens & moderata non sit ita aliena, & cit. c. fin. non loquatur de clericis conjugatis, multaque liceant clericis conjugatis, quæ aliis clericis prohibita sunt. Unde ne quidem clericum conjugatum privari posse hoc privilegio fori per sententiam, ait Delb. num. 14. Quin etiam, ut idem num. 17. licet de clerico non conjugato loquatur cit. c. fin. Affirmandum adhuc est, quòd privilegio fori non careat ob negotiationem, nisi per sententiam privetur; quia etiam nullibi statutum, talem clericum ob negotiationem carere tali privilegio.

Quæst. 22. Quæ pœna statuta clericis, exercentibus officium macellariorum vel tabernariorum?

R Esp. Clerici exercentes publicè & personaliter officium macellariorum, id est, lanionum, vel tabernariorum (id est, in quorum domibus panis, vinum, carnes coctæ venduntur, ut Gl. in clem. 1. h. t. v. tabernariorum) si ab Episcopo nominatim expressis eorum nominibus tertio moniti, ab iis intra terminum ipsis ab Episcopo præfigendum non desistat,

aut ea post terminum elapsum reassumant, clericali privilegia ipso jure amittunt. Et quidem, si conjugati sunt, utrumque privilegium, tam canonis, quam fori, quibus aliàs juxta *c. unic. de cler. conjug. in 6.* gaudent clerici, qui cum una eaque virgine contraxerunt. Si verò sunt clerici non conjugati, amittunt solum privilegium fori quò ad res proprias, in quibus aliàs gaudent hoc privilegio, ut *Gl. in cit. clem. v. in rebus.* Si verò hi clerici non conjugati exerceant talia incedentes omnino ut laici, seu in habitu laicali, eo ipso etiam quò ad personas excidunt privilegio clericali. ita statuitur *cit. clem. 1.* quæ dum dirigitur ad Diæcesanos, per illos intelliguntur non tantùm Episcopi, qui jurisdictionem ordinariam exercent; sed etiam alii Prælati inferiores, qui in loco obtinent jurisdictionem quasi episcopalem, excluso Episcopo seu privativè ad Episcopum, non verò Prælati inferiores, qui concurrunt quidem in jurisdictionis episcopalis exercitio, non tamen excluso Episcopo. *Pirh. h. t. num. 32.* cum *Abb. in cit. clem. 1.* Item dum dicitur, clericos non conjugatos excidere privilegio clericali etiam quò ad personas, intelligendum sit de utroque privilegio, tam fori, quam canonis; ita ut non tantùm conveniri possint coram Magistratu sæculari, sed etiam, ut percutientes illos non incurrant excommunicationem. *Wiestner. h. t. n. 9.* citatis *Suar. de cens. d. 22. f. 1. à num. 24.* *Castrop. tr. 29. d. 3. p. 23. §. 1. à num. 8.* Porò has pœnas incurrere quoque clericos exemptos exercentes talia in loco non exempto; eò quòd tunc ratione delicti subjiciantur Diæcesano istius loci; secùs, si exercent ea, in loco exempto à jurisdictione Diæcesani, ait *Pirh. l. c.* incurrì quoque eas ipso jure seu facto sine alia sententia declaratoria à clericis in Sacris constitutis astruit. *Wiestner. h. t. num. 60.* qui pro eo citat *Pirh. num. 32.* (ubi tamen is expressè non meminit clericorum in Sacris constitutorum) & *Castrop.* quem tamen rectè monere ait, ut Curia sæcularis in istiusmodi clericos, tanquam suæ jurisdictioni subiectos (intellige, à S. S. Canonibus) procedere valeat, opus esse sententia declaratoria incorrigibilitatis. Sentiant plures alii contrarium, nempe hos non incurrere etiam post trinam monitionem privationem privilegii fori quò ad personas, donec eò à Judice ecclesiastico per sententiam denudentur. *Arg. c. cum non ab homine. de judic. & pro hac sententia Wiestner. citat Suar. l. 4. defens. fidei. c. 17. num. 24. & Laym, l. 1. tr. 5. p. 2. c.*

5. num. 3. Qui tamen ibi loquitur tantùm de mimis & exercentibus artem ignominiosam ludionum, de quibus paulò post. De cætero clericos post trinam monitionem pergentes exercere hujusmodi, & hinc privatos privilegio fori recuperare illud ipso facto, quo desistunt illa exercere, tradit *Pirh. num. 33. in fine cum Gl. in cit. clem. v. quamdiu.* Alii censent, ad recuperandum illud opus esse dispensatione Episcopi. Quin & ut alii, dispensatione ipsius Papæ, cum in pœnis ecclesiasticis, quæ tanquam veræ pœnæ jure communi infliguntur nemo Papæ inferior dispensare possit. *Laym. l. 1. tr. 5. p. 3. c. 4. num. 2. & 3.* Veraque videtur sententia posterior, requirens ad hoc dispensationem Papæ, dum exercitia sunt ejusmodi, quæ simul infamiam irrogant.

Quæst. 23. Quam pœnam incurrant clerici ludiones, exercentes ludos inhonestos & artem jocolatoriam, mimicam seu histrionicam, & facientes se buffones?

R Esp. Exercentes hujusmodi per annum continuum publicè, ipso jure omni privilegio, etiam canonis, privati existunt. Quin & ante annum elapsum hanc privationem incurrunt, dum intra eundem ter moniti ab Episcopo (vel, ut *Pirh.* à Superiore suo) non respicientes pergunt illa exercere, pro ut statuitur *c. unico h. t. in 6. Delb. p. 1. c. 2. dn. 4. f. 3. num. 50.* *Laym. l. c. num. 3.* *Pirh. h. t. num. 30.* *Reiffent. num. 143.* Quam constitutionem aliqui intelligunt de solis clericis in minoribus constitutis, & non de initiatis Sacris, quos volunt non exinde privari privilegiis clericilibus, præsertim canonis ante Judicis ecclesiastici sententiam seu degradationem, pro qua sententia *Laym.* citat *Lupum Jo. Monach. Suar. Contrarium tamen, sive extendere se illam etiam ad omnes indistinctè clericos, adeoque etiam ad constitutos in Sacris tenent Franc. cum Gl. fin. in cit. c. unicam. Laym. cit. num. 3. Delb. l. c. remittentes ad Molin. de Just. d. 49. & 54. item Pirh. l. c. qui tamen addit, ad executionem hujus pœnæ requiri sententiam declaratoriam Judicis, pro quo citat *Suar. de cens. d. 30. f. 2. num. 7.* Videturque hæc sententia posterior probabilior; eò quòd istiusmodi jocolatores sint ipso jure infames juxta *l. 2. ff. de his, qui not. infam. junctâ Gl. v. desint.**

TITULUS II.

De

Cohabitatione Clericorum & Mulierum.

Quæst. 24. Quibus feminis cohabitare clericos jura permittant?

R Esp. Concessum est à jure clericis (quo nomine hic potissimum veniunt initiati ordinibus sacris) cohabitare, hoc est, in una domo sub eodem tecto commorari & conversari unà cum feminis non suspen-

ctis, puta, rei domesticæ curandæ gratiâ, vel ob aliud motivum honestum. Quales imprimis sunt, in quibus naturale fœdus (hoc est, propinquior sanguinis conjunctio) nihil sævi (hoc est, carnalis & incestuosi) criminis permittit suspicari, ut dicitur *c. à nobis h. t.* pro ut sunt matres, aviæ, materteræ, amitæ, forores, sororum fratrumque filix, *c. cum omnibus, dist. 81. c. inter-*